

Сънародник

Брой
Číslo **4**

Krajaň

Октомври - Декември
Október - December **2018**

Картина: Никола Кожухаров

Obraz: Nikola Kožucharov

➤ ВЕЧНИЯТ СПЕКТАКЪЛ
„СЕКС, НАРКОТИЦИ И
РОКЕНДРОЛ”

➤ „ПЪТИЩАТА НА
ПРИЯТЕЛСТВОТО”
ПРЕЗ 2018 Г.

➤ ФИНАЛЪТ НА СЕЗОНА
- КОНЦЕРТ НА ГРУПА
„ЕТНОТИКС”

➤ NESMRTEĽNÉ
PREDSTAVENIE
„SEX, DROGY A ROKENROL”

➤ CESTY PRIATEĽSTVA –
2018

➤ FINÁLE SEZÓNY -
KONCERT SKUPINY
„ETNOTIX”

„ЛИЛИ РИБКАТА“ - ПОУЧИТЕЛНА ИСТОРИЯ ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ

На 5-ти октомври 2018 г., като част от Фестивала на българското изкуство и култура 2018, се състоя прожекцията на филма „Лили Рибката“. Присъства и създателят на лентата Ясен Григоров.

Ясен Григоров е роден през 1974 г. През първите си седем години живее в Мароко. Завършва френска гимназия в София, учи „Комикси и разказвателни изкуства“ във Франция и „Визуална комуникация“ в Швейцария. След години, като режисьор на реклами, специализира кинорежисура в НАТФИЗ и създава първите си филми „Дървеното езеро“ и „Малък – голям“.

Преди девет години пише „Лили Рибката“, който от 2017 г. обикаля различни фестивали, а в началото на 2018 г. се завърта по кината. Във филма участват емблематични имена като: Татяна Лолова, Елена Кабасакалова, Добрин Досев, Койна Русева, Стоян Радев, Калин Сърменов, Десислава Спасова, Красимир Ранков, Линда Русева, Николай Урумов, Красимира Демирова, Луизабел Николова.

„Лили Рибката“ е приказка за метаморфозите на едно дете, за любовта във всичките ѝ измерения, за отношенията между деца и родители, за отношенията между деца и деца, за объркания свят на възрастните и идващата от това несигурност у децата. Това е един филм за магията на живота, за толерантността и за доброта. Прожекцията в Братислава

RYBKA LILI- POUČNÝ PRÍBEH PRE MALÝCH AJ VEĽKÝCH

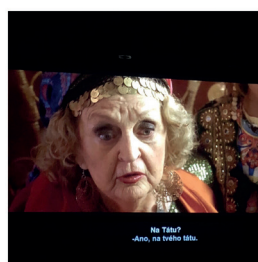
Dňa 5. októbra 2018, ako súčasť Bulharského kultúrneho festivalu, prebehlo premietanie filmu „Rybka Lily“, na ktorom sa zúčastnil aj režisér Yassen Grigorov. Yassen Grigorov sa narodil v roku 1974. Svojich prvých sedem rokov života strávil v Maroku. Skončil francúzske gymnázium v Sofii, vo Francúzsku študoval v odbore „Komiksy a umelecké rozprávania“ a vo Švajčiarsku „Vizuálnu komunikáciu“. Po rokoch, ktoré odpracoval ako režisér reklám začal špecializovať filmovú réžiu v NATFIZ (Národná akadémia divadelného a filmového umenia „Krstyo Sarafov“) DAMU a nakrútil svoje prvé filmy „Drevené jazero“ a „Malý- veľký“.

Pred 9. rokmi napísal námet pre film „Rybka Lily“, ktorý v roku 2017 precestoval rôzne festivaly a na začiatku roku 2018 sa začal premietiť aj v kinách. Film zahŕňa kultové mená ako Tatiana Lolová, Elena Kabasakalova, Dobrin Dosev, Koyna Ruseva, Stoyan Radev, Kalin Sarmenov, Desislava Spasova, Krasimir Rankov, Linda Ruseva, Nikolay Urumov, Krasimira Demirova, Luizabel Nikolova.

„Rybka Lily“ je príbeh o metamorfóze dieťaťa, príbeh o láske vo všetkých jej rozmeroch, o vzťahoch medzi deťmi a rodičmi, o zmätenom svete dospelých a vyvolanej neistote u detí. Je to film o kúzle života, o tolerancii a láskavosti. Premietanie v Bratislave navštívilo veľa detí. Tie sa pozerali na film so záujmom, občas sa zabávali a občas smútili. Po filme diváci mali možnosť položiť otázky Yasenovi Grigorovi. Niektoré otázky dali dôvod na zamyslenie, čo

мина в присъствието на много деца. Те изгледаха филма с интерес, като на моменти се забавляваха, а на моменти се натъжаваха. След края на филма имаха възможност да зададат въпросите си към Ясен Григоров. Вълната от въпроси, някои от които ни дадоха повод за размисъл, показва, че бяха внимавали доста в приказката, а на някои от въпросите самият Ясен се затрудни да отговори.

Това е един необикновен филм за обикновените неща от живота, които понякога пропускаме, не разбираме, не виждаме, за това колко е важно децата да растат самоуверени, да не им се създават комплекси, да бъдат обичани такива, каквито са и да следват собствените си мечти.

Автор **Джейлан Шимшек**

ПЪЛНА ЗАЛА АПЛОДИРА ФИЛМА „ВЕЗДЕСЪЩИЯТ“ В БРАТИСЛАВА

Най-новата българска продукция – „Вездесъщият“, беше представена на българската общност в Братислава. Пълна зала с хора изгледа филма, който беше част от Фестивала на българското изкуство и култура 2018.

Специално за прожекцията на „Вездесъщият“ беше дошла актрисата Ирмена Чичикова. Нейното гостуване бе по покана на Българския културен институт в Братислава. Преди представянето на

svedčilo o tom, že deti pozorne sledovali príbeh. Boli dokonca otázky, na ktoré sám Yaseen mal ťažkosti odpovedať.

Je to výnimočný film o obyčajných veciach v živote, ktoré si niekedy nevšímame, ktorým nerozumieme alebo ich nevidíme. Je to príbeh o tom, aké je dôležité, aby deti vyrastali sebavedome a bez komplexov, aby nasledovali svoje sny, aby boli milované, také aké sú.

Autor: **Dzheylyan Shimshek**

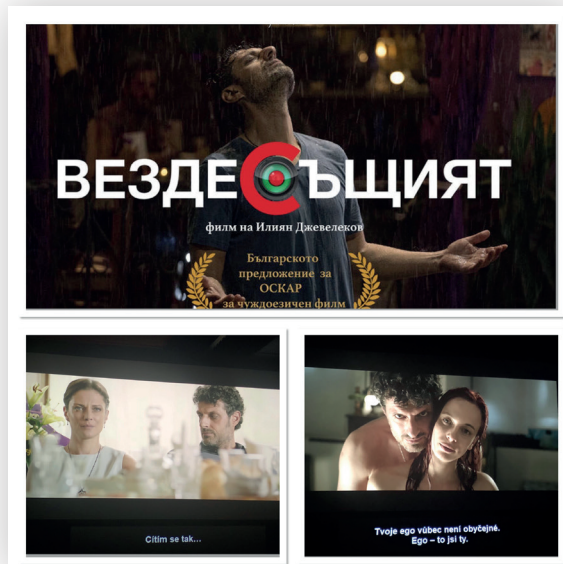
PLNÁ KINOSÁLA APLAUDOVALA FILMU „VŠEMOCNÝ“ V BRATISLAVE

Najnovšia bulharská produkcia „Všemocný“ bola prezentovaná bulharskej komunite v Bratislave. Film, ktorý sledovala plná kinosála, bol súčasťou Festivalu bulharskej kultúry a umenia 2018.

филма в столицата на Словакия българската продукция беше показана в Прешов, където се провежда Прешовския филмов фестивал. Ирмена Чичикова е една от звездите в новия български филм, която има любовна афера с героинята на Теодора Духовникова.

След прожекцията зрителите изразиха своите впечатления в индивидуални разговори с актрисата. Те подчертаха, че са много заинтригувани от случките във филма. Всеобщото мнение беше, че „Вездесъщият“ е продукция на световно ниво и играта на актьорите е прекрасна.

Лентата предизвика интереса на зрителите, тъй като в нея се засягат актуални теми за технологиите и нашата обсебеност от тях. Сюжетът проследява живота на Емил, който е писател и шеф на рекламна агенция. Той се вманиачава и започва да следи всички около себе си със скрити камери. Всичко това в началото е невинно хоби, но неусетно Емил влиза в ролята на вездесъщ регулатор на чужди съдби, но той не може да понесе товара да знае всичко. Тогава изниква въпросът какво му е на Господ, който ни наблюдава и вижда нещата, които правим. И естествено, накрая истината за хората излиза наяве, а тя е документирана от журналистите.

Филмът „Вездесъщият“ е българското предложение за „Оскар“ тази година. Лентата спечели и пет награди на кинофестивала „Златна роза“ във Варна. Режисьор на филма е Илиян Джевелеков, автор и на друг български хит Love.net (2011).

Автор **Ивайло Табаков**

Špeciálne kvôli premietaniu filmu „Všemocný“ pricestovala aj herečka Irmena Čičikova. Pozvánka prišla zo strany Bulharského kultúrneho inštitútu v Bratislave. Pred tým, ako bol film prezentovaný v hlavnom meste Slovenskej republiky, premietal sa aj v Prešove na Prešovskom filmovom festivale. Irmena Čičikova je jednou z hviezd v novom bulharskom filme, kde si zahrala úlohu tajomnej a charismatickej psychiatricky, nachádzajúcej sa v milostnom vzťahu s postavou, ktorú stvárnila Teodora Duhovnikova.

Po predstavení, v rozhovoroch s herečkou, diváci vyjadrili svoje dojmy. Zdôraznili zaujímavé udalosti z filmu. Spoločný názor bol, že „Všemocný“ je produkcia na svetovej úrovni a hra hercov je úžasná.

Film vyvolal záujem divákov, pretože sa dotýka aktuálnej témy našej posadnutosti technológiami. Príbeh sleduje život Emila-spisovateľa a vedúceho reklamnej agentúry. Emil sa stáva posadnutým a začína sledovať všetkých vo svojom okolí pomocou skrytých kamier. Najprv je to len nevinný koníček, ale postupne sa Emil dostáva do úlohy všemocného regulátora cudzích osudov, pričom nevie zniesť bremeno vedomia všetkého. Vzniká otázka, čo

cíti Boh keď sleduje a vidí naše skutky. Na konci filmu sa samozrejme ukáže pravda o ľuďoch, zdokumentovaná novinármi.

„Všemocný“ je bulharská nominácia na tohtoročného Oscara. Film už získal päť ocenení na festivale „Zlatá ruža“ vo Varne. Režisér filmu je Ilian Dževelevkov, ktorý je autorom aj ďalšieho bulharského hitu „Love.net“, 2011.

Autor: **Ivaylo Tabakov**

ВЕЧНИЯТ СПЕКТАКЪЛ „СЕКС, НАРКОТИЦИ И РОКЕНДРОЛ“

Тази година Фестивалът на българското изкуство и култура беше грандиозен!

Осмеляваме се да твърдим това, защото мероприятията ни до едно бяха кое от кое по-стойностни и интересни. Не можем да ги сравняваме, разбира се, защото всяко едно от събитията, които успяхме да организираме тази година, има своята уникалност, история, успехи. Факт е, че с всяка следваща година успяваме да предложим на нашата българска общност и словашките ни приятели все по-интересни и разнообразни културни приключения.

На 20.10.2018 г. представихме на нашата общност постановката „Секс, наркотици и рокендрол“. За целта ангажирахме театър „Мала сцена“ в Братислава.

Специално за нас от България пристигнаха легендарните Ивайло Христов, Дони и Коцето-Калки, които да ни заведат на двучасово пътуване в търсене на смисъла на живота.

Твърди се, че терминът рокендрол е измислен от един нюйоркски диджей на име Алан Фрийд. Но Фрийд е направил много повече от това да назове едно явление и да запознае милиони хора с него. Той също е успял да стане център на скандал, да провали живота си с пиянство и да умре

NESMRTELNÉ PREDSTAVENIE „SEX, DROGY A ROKENROL“

Tento rok bol Festival bulharského umenia a kultúry veľkolepý!

Máme odvahu vyjadriť sa takýmto spôsobom, pretože podujatia, ktoré nám priniesol festival v tomto roku, boli jedno lepšie a hodnotnejšie ako druhé. Samozrejme

sa nedajú porovnať, keďže každá udalosť, ktorú sme mali možnosť zorganizovať, bola unikátna, úspešná a so svojou vlastnou históriou. Faktom je, že každým rokom sa nám darí stále lepšie a lepšie organizovať a ponúkať bulharskej komunite a Slovákom čoraz zaujímavejšie a rôznorodejšie kultúrne dobrodružstvá.

Dňa 20. októbra sme predstavovali divadelnú hru „Sex, Drogy a Rokenrol“. Pre túto udalosť sme angažovali divadlo Malá Scéna v Bratislave.

Špeciálne kvôli nám z Bulharska dorazili legendárni Ivaylo Hristov, Doni a Koceto Kalki, ktorí nás vzali na dvojhodinovú cestu hľadania

млад. Той самият е бил превъплъщение на рокендрола.

В какво се превръщат мечтите и защо е толкова скъпо да бъдеш нормален? Кога парите стават по-важни от човечността? Защо позволихме вещите да означават повече от добрата дума? За да бъдем „свободни“, плащаме ли със свободата си?! А може би, когато всички възможности са отнети, получаваме в замяна безгранична свобода. Всичките тези въпроси си задавахме ние

от публиката, докато се наслаждавахме на брилянтната игра на великите артисти.

Не всеки ден имаме възможността да посетим подобно събитие с такава история, поднесено от такива имена. Фактът, че постановката отбелязва своята 25-та годишнина на сцената, говори достатъчно, а ние имаме удоволствието да станем част от тази история.

Автор **Любо Русев**

зmysлу живота.

Podľa legendy pojem Rokenrol bol vymyslený Alanom Freedom, DJ z New Yorku. Ale Freed urobil oveľa viac, ako len pomenoval fenomén a predstavil ho miliónom ľuďom. Podarilo sa mu stať sa centrom škandálu, zničiť

svoj život opitostou a zomrieť v mladom veku. On samotný bol reinkarnáciou rokenrolu.

Aké sú v skutočnosti zrealizované sny a prečo je také drahé byť normálnym? Kedy sa peniaze stali dôležitejšími než ľudskosť? Prečo sme dovolili, aby veci znamenali pre nás viac než dobré slovo? Platíme svojou slobodou za to, aby sme boli „slobodní“?! Alebo keď zmiznú všetky možnosti, na oplátku dostaneme neobmedzenú slobodu? Všetky tieto otázky sme si položili, kým sme si užívali vynikajúcu hru týchto veľkých umelcov a hercov.

Príležitosť navštíviť takúto udalosť s úžasným príbehom predneseným takými hviezdami, sa nevyskytuje každý deň.

Skutočnosť, že divadelná hra oslavuje 25. výročie na scéne, o niečom hovorí a my sme mali príležitosť a šťastie stať sa súčasťou tejto histórie.

Autor: **Lyuben Rusev**

ОТ ВКУСНО ПО-ВКУСНО

Като част от фестивалната програма на Българския културен съюз, през октомври беше проведена дегустация на български специалитети.

В съботния късен следобед на 27 октомври членове и гости на БКС се събрахме в кафе „Джинджър“. Любезните домакини бяха осигурили отбрани български вина, скара от майстор Банко и всякакви други

вкусоти. От своя страна участниците в състезанията за най-вкусна българска гозба и баница също се бяха постарали. Безапелационни победители в двете категории бяха г-жа Хрушикова с уникалната си баница и Калин Гекон със запомнящото се къпоолу. И така, в приятна атмосфера и сладка размисъл на маса премина тази октомврийска събота. До следващата дегустация.

Автор **Андрей Широков**

МНОГО СМЯХ И ЗАБАВЛЕНИЕ С ШОУТО НА НИКИ СТАНОЕВ

В стремежа си да поднасяме разнообразни събития от всички културни области както традиционно, така и ново, съвременно и модерно изкуство, на 10-ти ноември, в рамките на Фестивала на българското изкуство и култура 2018, представихме комедийното шоу на Ники Станоев „Ники говори за музиката“.

Познаваме Ники от най-доброто от

CHUTNEJŠIE AKO CHUTNÉ

V októbri sa v rámci festivalového programu BKZ konala degustácia bulharských špecialít.

Dňa 27. Októbra, v neskorom sobotnom popoludní, sa členovia BKZ a hostia zhromaždili v kaviarni Ginger Cafe Gallery. Láskaví hostitelia zabezpečili vybrané bulharské vína, grilované špeciality majstra Banka a všelijaké iné

pochútky. Účastníci súťaže Najlahodnejší pokrm a banica sa posnažili tiež. Bezkonkurenčnými víťazmi v 2. kategóriách sa stali pani Hrušíková so svojou výnimočnou banicou a Kalin Gekon s nezabudnuteľným kyopoolu. A tak, v príjemnej atmosfére a pri sladkých rozhovoroch, sa skončila táto októbrová sobota.

Dovidenia do ďalšej degustácie.

Autor: **Andrey Shirokov**

българската телевизионна комедия – „Шоуто на Слави“, „Нешоуто на Нед“, „Нашенци“ и от най-добрия български ситком „Домашен арест“. Освен това сме го гледали и в редица холивудски продукции.

Но какво всъщност прави Ники? Stand

up Comedy буквално означава комедия, изправена пред нас. С други думи – на сцената е изправен един комедиант и той ни забавлява с уменията си да разказва забавни истории. Без реквизит, без декори и без партньори – one man show. Това се променя през годините и всеки добавя собствен почерк.

Ники ни говори за музиката от раждането му, тоест от 80-те години до днес. За училището, за свалките с мацките, въобще за всичко, свързано с ежедневието на един млад човек. Защо поп изпълнителите рисуват всяка дума, докато пеят? Защо метълите носят тесни дънки? Защо рапърите носят широки дънки? Защо „чакараците“ не носят дънки? Как музиката му е помагала и пречила? Ники пя, танцува, разказа ни истории, които са присъщи на детството на всеки един от нас – как гледахме

MNOŽSTVO SMIECHU A ZÁBAVY SO SHOW NIKIHO STANOEVA

V snahe ponúknuť rôznorodé udalosti zo všetkých oblastí tradičného, ale aj súčasného a moderného umenia, dňa 10. novembra, v rámci festivalu bulharského umenia a kultúry, sme prezentovali komediálne predstavenie Nikiho Stanoeva „Niki hovorí o hudbe“.

Nikiho poznáme ako súčasť toho najlepšieho čo ponúka bulharská TV komédia- „Show Slaviho Trifonova“, „Neshow Neda“, „Našenci“ a najlepší bulharský sitkom „Domáce väzenie“. Mali sme možnosť vidieť ho aj v mnohých Hollywoodských produkciách.

Ale to, čím sa v skutočnosti zaoberá Niki je Stand Up Comedy. Inými slovami, komik je na scéne a zabáva divákov svojím talentom rozprávať smiešne príbehy. Žiadne rekvizity, žiadne dekorácie a žiadni partneri, čiže je to „one man show“. Časom každý umelec tvaruje svoj vlastný štýl v rámci tohto žánru.

Niki nám rozpráva o hudbe od čias svojho narodenia čiže od 80. rokov minulého storočia až do dnes. Rozpráva nám o tom prečo popoví speváci „maľujú“ každé slovo počas spevu, prečo metalisti majú úzke džínsy, prečo rapperi naopak nosia široké a chalgaďží ich nenosia vôbec. Rozpráva o tom ako mu hudba pomáhala ale aj prekážala... o škole, o balení kočiek a vôbec o všetkom čo súvisí s každodenným životom mladého človeka. Niki spieval, tancoval, rozprával nám príbehy, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou detstva každého z nás. Napríklad ako sme pozerali zahraničné hudobné televízie, ako sme spievali pesničky

чуждестранни музикални телевизии, как изпълнявахме песните на чужди езици, без да имаме идея какво се пее и дори на какъв език. Как трудно се сдобивахме с така желаните касети, презаписвахме един от друг и си правихме собствени обложки. Въобще всеки от гостите припозна себе си

като дете някъде в спектакъла на Ники.

Цялото това шоу отбеляза и края на Фестивала на българското изкуство и култура 2018. Интересът към събитието надхвърли очакванията ни, залата се пукаше по шеговете, имаше правостоящи гости. Това за нас е доказателство за желанието и интереса на нашата общност към нещо ново, различно и интересно. Този вид комедия, разбира се, не е изобретение на Ники Станоев, но той е един от малкото български артисти, които са се захванали сериозно с този жанр, влагайки цялата си душа и сърце в него. И му се получава добре. Прекарахме почти два часа в смях и забавление. Ники определено грабна публиката, сред която имахме гости от Нитра, Виена и къде ли не, дошли специално за събитието.

Автор **Любо Русев**

ЮБИЛЯРИ

Уважаеми сънародници,

Редакцията на списанието ни продължава с традицията да поздравява наши сънародници, които са отпразнували или предстои до края на тази година да отпразнуват свои кръгли юбилеи. Искаме да ви обърнем внимание, че всеки преживял

в чуждизни языkoch, bez toho, aby sme mali predstavu o tom čo sa v nich spieva a dokonca v akom jazyku sú. Ako ťažko bolo dostať vytúžené kazety, ktoré sme nahrávali jeden od druhého a vlastnoručne k nim robili obaly. Každý z nás spoznal dieťa z predstavení Nikiho a našiel ho v sebe.

Táto show znamenala aj koniec Festivalu bulharského umenia a kultúry 2018. Záujem o túto udalosť prekročil naše očakávania. Sála praskala vo švíkoch a niektorí hostia museli odstáť celé predstavenie. Pre nás je to dôkazom túžby a záujmu našej komunity o niečo nové, odlišné a zaujímavé. Tento druh komédie samozrejme nie je vynález Nikiho Stanoeva, ale on je jeden z mála bulharských umelcov, ktorí sa vážne, celým srdcom a dušou, venujú tomuto žánru. A ide mu to dobre! Zažili sme takmer dve hodiny smiechu a zábavy. Niki si s istotou získal divákov. Niektorí z hostí pricestovali z Nitry, Viedne a iných miest len kvôli tejto udalosti.

Autor: **Lyuben Rusev**

JUBILANTI

Drahí krajanovia,
Redakcia nášho časopisu nadväzuje na tradíciu gratulovať svojim spoluobčanom, ktorí už oslávili alebo na konci roka budú oslavovať okrúhle výročie. Tiež by sme chceli zdôrazniť, že každý, kto zažil alebo čaká na šťastný okamih v svojom živote, sa môže s nami o to podeliť a poslať fotomateriál, ktorý zverejníme v časopise „Krajan“.

Nižšie je zoznam niektorých z našich krajanov, ktorí oslávili jubileum tento rok, ale taktne premlčíme ich vek:

Stefka Baycheva
Dr. Snežana Gajdošova
Ivanka Čangová
Penka Čangova
Verka Museva
Marinka Kolarová
Ing. Vasil Ivanov
Dr. Konstantin Slavov
Minčo Goridkov

Všetkým naším jubilantom, ktorí prispeli a ešte stále prispievajú k posilneniu bulharskej kultúry a tradície na Slovensku, prajeme veľa zdravia, rodinného šťastia, dobrých priateľov a vieru v budúcnosť! A nech nový rok 2019 bude pre vás

СЪНАРОДНИК
KRAJAN

или очакващ щастлив, забележителен момент в семейството си, може да го сподели с нас и да изпрати фотоматериал, който ще поместим в нашия „Сънародник“. А сега, ето някои наши сънародници, чествали кръгли годишнини, но тактично ще замълчим за годините им:

**Стефка Байчева
д-р Снежана Гайдошова
Иванка Чангова
Пенка Чангова
Верка Мусева
Маринка Коларова
инж. Васил Иванов
д-р Константин Славов
инж. Минчо Горидков**

На всички наши юбиляри, които дадоха и все още дават толкова много за запазването и укрепването на всички български ценности, култура и традиции в Словакия, пожелаваме крепко здраве, семейно щастие, много добри приятели и вяра в бъдещето! И нека ви е успешна новата 2019 година! ЧЕСТИТО!

Драги сънародници,

От името на нашите юбиляри и от мое име, с настъпването на новата 2019 година, пожелаваме на вас и семействата ви и на всички наши словашки приятели много здраве, щастие и успех във всяко начинание!

Автор **Емилия Хрушкова**

„АЗ ИМАМ ДВЕ РОДИНИ - СЛОВАКИЯ И БЪЛГАРИЯ“

В Словакия има много личности, заслужаващи нашето внимание, и една от тях е г-н Шефан Червенак, който четиринадесет години заема поста председател и двадесет и шест години е член на Сдружението на словаците от България. Той е знаменит човек, чиито интересни разкази можем да слушаме с часове. За него можем да кажем, че притежава не една, а цели две родини. Господин Червенак е словак, роден в България.

Господин Червенак, каква е Вашата лична история, свързана с България?

úspěšným! GRATULUJEME!

Drahí krajaní,

K přicházejícímu novému roku, já a naši oslávenci vám chceme zaželať veľa zdravia, šťastia a úspechov vo všetkom!

Autor: **Emilia Hrušikova**

“MÁM DVE DOMOVINY- SLOVENSKO AJ BULHARSKO”

Na Slovensku je veľa ľudí, ktorí síce nie sú slávní, ale jednoznačne patria medzi významné osobnosti. Jednou takou osobnosťou je aj pán Štefan Červenák, ktorý bol štrnásť rokov predsedom a dvadsaťšesť rokov členom výboru Spolku bulharských Slovákov. Je to znamenitý človek, ktorého zaujímavé rozprávania by sme mohli počúvať hodiny. Zároveň je to človek, o ktorom môžeme povedať, že má nie jednu, ale rovno dve domoviny. Pán Červenák je Slováč, ktorý sa narodil v Bulharsku.

Pán Červenák, aký je váš osobný príbeh spojený s Bulharskom?

Narodil som sa v roku 1952 ako posledné dieťa zo siedmych detí v bulharskej dedine Gorna Mitropolia, ktorá sa nachádza v Plevenskej oblasti. V tejto oblasti žila väčšina slovenského obyvateľstva žijúca v Bulharsku, okolo 3000 Slovákov, ktorí mali vlastnú pôdu, dobytok aj slovenskú školu a evanjelické kostoly v troch dedinách. Uprostred našej dediny dnes stojí pamätník padlým vo vojnách, na ktorom sú mená ako Bulharov, tak aj Slovákov.

Роден съм през 1952 г. в българското село Горна Митрополия, Плевенска област, като последното от седем деца. В тази област е живяла по-голямата част от словашкото население в България, около 3000 словаци

със своя собствена земя, добитък, училище и евангелски църкви в три села. В центъра на нашето село днес се издига паметник на падналите във войните, на който са изписани имената както на българи, така и на словаци.

И как се озоваха словаците в България? Защо именно България?

Както сигурно знаете, през 19. век българският цар Фердинанд I Саксбургготски често е посещавал Словакия, харесвал нашата страна и народа ни. Разбирайки, че словаците са много способни, трудолюбиви и вещи в различни области на селското стопанство, ги кани в България и им подарява земи, за да могат да се заселят в обезлюдените области след Освобождението. Тези земи, които се намират главно в Плевенска област, са много плодородни и предоставят добри условия за живот.

Колко време живяхте в България?

Първите словаци са дошли в България през 1884 г., след което постепенно започват да пристигат още. Моето семейството се връща в Словакия през 1959 г. По онова време се появяват т. нар. декрети на Бенеш за разселването на населението след Втората световна война. След изгонването на почти три милиона немци идва ред и на словаците, живеещи в Унгария, Румъния, Сърбия и България. За първи път през 1957 г. получихме документите за преселването. Те обаче не ни даваха възможност да се върнем

A ako sa Slováci ocitli v Bulharsku? Prečo práve Bulharsko?

Ako určite viete, na Slovensko v 19. storočí chodieval bulharský cár Ferdinand I. Coburg, ktorému sa naša krajina veľmi páčila a Slovákov mal obzvlášť rád. Vedel, že sú veľmi šikovní, pracovití a zruční v oblasti poľnohospodárstva, a preto ich pozval do Bulharska a daroval im pozemky, aby začali osídľovať oblasti vyludnené po tureckej nadvláde. Tieto územia prevažne v Plevenskej oblasti mali veľmi úrodnú pôdu a dobré podmienky pre život.

Ako dlho ste žili v Bulharsku?

Prví Slováci prišli do Bulharska v roku 1884 a postupne prichádzali aj ďalší. Moja rodina prišla na Slovensko v roku 1959. V tom čase začali na našom území platiť tzv. Benešove dekréty týkajúce sa presídľovania obyvateľstva po Druhej svetovej vojne. Po vysťahovaní takmer troch miliónov Nemcov prišli na rad Slováci, žijúci v iných krajinách ako napríklad Maďarsko, Rumunsko, Srbsko a Bulharsko. Prvýkrát sme dokumenty, ktoré nám umožnili návrat, avšak nie na Slovensko ale na Moravu alebo Sudety, obdržali v roku 1957. Môj otec povedal: „Ja som Slováč, tak ja pôjdem iba na Slovensko a chcem, aby sa moje deti a vnúčatá učili po slovensky“. Preto sa nám podarilo vrátiť až o dva roky neskôr.

Vieme, že ste jeden zo zakladateľov Spolku Slovákov z Bulharska a dlho ste v ňom pôsobil ako predseda. Poviete nám niečo o jeho vzniku a činnosti?

Náš spolok bol založený v roku 1989 a jeho prvým predsedom bol doc. Štefan Zelenák. Teraz máme okolo 200 členov. Každý rok v októbri organizujeme stretnutie členov spolku. V tomto roku sme sa ako krajanania stretli po tridsiaty krát.

Hlavným cieľom spolku je predstaviť históriu Slovákov žijúcich v Bulharsku mladším generáciám. Aj naša súčasná predsedníčka doktorka Katarína Koňariková patrí do tejto

в Словакия, а само в Моравия или в Судетите. Баща ми тогава каза: „Аз съм словак и ще се върна единствено и само в Словакия и искам моите деца и внуци да учат словашки език.“ Ето защо успяхме да се върнем чак две години по-късно.

Знаем, че сте един от основателите на Сдружението на словаците от България и дълго време сте били негов председател. Можете ли да ни разкажете нещо повече за неговото създаване и дейността му?

Нашето Сдружение е основано през 1989 г. и първият му председател е доц. Шефан Зеленак. Сега имаме около 200 членове. Всяка година през октомври организираме среща на членовете на Сдружението. Тази година се срещнахме за тридесети път.

Основната цел на Сдружението е да се представи историята на словаците, живеещи в България и Словакия на по-младите поколения. Дори нашият настоящ председател, д-р Катарина Конярикова, принадлежи към това по-младо поколение.

Досега нашето Сдружение е издало осем годишници, за което са допринесли не само нашите членове, но и водещи словашки и български учени, сред които доц. Шефан Зеленак, проф. Ян Ботик и проф. Владимир Пенчев.

В същото време ние си сътрудничим с Посолството на България в Словакия, с Българския културен институт и с Българския културен съюз и взаимно посещаваме организирани от нас културни мероприятия. Ние сме като едно голямо семейство.

Каква е връзката Ви с родния край днес?

Имам много спомени от живота си в България и постоянно се стремя да поддържам добри отношения с хората, които живеят там. Редовно организираме екскурзии до родния ни край. Винаги ни посрещат топло и с голяма радост. Заедно свирим на акордеон и със сълзи в очите пеем „Облаче ле бяло“. Винаги съм казвал, че имам не една, а две родини – Словакия и България.

Какво бихте искали да пожелаете на сънародниците си през новата година?

На първо място желая на всички много здраве, щастие, семеен уют и разбирателство. Ние всички сме славяни и трябва да развиваме това, което ни свързва.

младшей генерácie.

Наш spolok vydal doteraz osem Ročeniek, do ktorých prispievali naši členovia, ale aj poprední slovenskí a bulharskí vedci. Patria sem napríklad doc. Štefan Zelenák, prof. Ján Botík i prof. Vladimír Penčev.

Zároveň spolupracujeme s Bulharským veľvyslanectvom na Slovensku, Bulharským kultúrnym inštitútom, Bulharským kultúrnym zväzom a navzájom si navštevujeme podujatia. Sme ako jedna veľká rodina.

Aký máte vzťah s vaším rodným krajom v súčasnosti?

Na život v Bulharsku mám veľa spomienok a stále sa snažím udržiavať dobré vzťahy s ľuďmi, ktorí tam žijú. Pravidelne organizujeme zájazdy do môjho rodného kraja. Vždy nás vrelo a s veľkou radosťou privítajú. Spolu si zahráme na harmoniku, zaspievame *Oblačke le bjalo* so slzami v očiach. Ja vždy hovorím, že nemám iba jednu, ale rovno dve domoviny - Slovensko aj Bulharsko.

Čo by ste chceli krajanom z vašich dvoch domovín zaželať do nového roka?

V prvom rade želim všetkým veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a dobrej spolupráce. Všetci sme Slovania a preto treba, aby sme rozvíjali, čo máme spoločné.

Na záver ďakujeme pánovi Červenákovi za rozhovor a želáme mu, aby ešte veľa rokov rozdával svoju radosť, dobrú náladu, a aby sa mu darilo svoje poslanie a príbeh odovzdávať ďalším generáciám.

Autor: **Andrea Jakušová**
Študentka bulharského jazyka

И накрая, да благодарим на г-н Червенак за интервюто и да му пожелаем още много години да ни дарява с радост и добро настроение. Нека със същия успех да запознава и бъдещите поколения със своята интересна история.

Автор **Андреа Якушова**

„ПЪТИЩАТА НА ПРИЯТЕЛСТВОТО“ ПРЕЗ 2018 Г.

Тази година за трети път бе реализиран проектът „Пътищата на приятелството“, в който взеха участие деца от четири детски градини в Братислава – българската, френската, немската и словашката.

Главната цел на мултикултурния образователен проект „Пътищата на приятелството“ е опознаване на културните традиции на различните малцинства, сближаване и взаимно разбирателство на децата от различни народности в предучилищна възраст. Основната идея на проекта е да насочи децата към опазване на своята културна идентичност и същевременно към разбирателство и толерантност спрямо други малцинства и етнически групи.

Чрез организираните творчески работилници децата имаха възможност да се срещнат с приятели от други детски градини, да представят своя език и традиции посредством песни и танци, но също така да научат нови – на децата, носители на чужда култура. В рамките на тези работилници децата се забавляваха, състезаваха се и създаваха типични за определената страна подаръци. През месец май българската детска градина подготви празник на розата, през юни във френската детска градина се

Словенска матерна школа

CESTY PRIATELSTVA - 2018

Počas roka sa konal už tretý ročník projektu Cesty priateľstva za účasti detí zo štyroch materských škôl v Bratislave: z bulharskej, francúzskej, nemeckej a slovenskej materskej školy.

Hlavným cieľom multikultúrneho vzdelávacieho projektu Cesty priateľstva je spoznávanie kultúrnych tradícií odlišných menšín, zblížovanie a vzájomné porozumenie detí rôznych národností v predškolskom veku. Základnou myšlienkou projektu je viesť deti k zachovaniu ich kultúrnej identity a zároveň k porozumeniu a tolerancii voči iným menšinám a etnickým skupinám.

Prostredníctvom tvorivých dielní mali deti možnosť stretnúť sa s kamarátmi z iných materských škôl, odprezentovať spevom a tancom svoj jazyk a tradície a zároveň spoznať nové piesne a tance detí iných kultúr. V rámci workshopov sa deti zabavili, súťažili a vytvorili typické darčkové predmety pre danú krajinu. Témy workshopov boli určené v súlade s ročným obdobím a tradičným sviatkom. Bulharská škôlka pripravila v máji sviatok ruží, v júni sa vo francúzskej škôlke oslavoval sviatok hudby, v októbri v slovenskej škôlke deti pripravili dožinkové slávnosti a v novembri deti z nemeckej škôlky mali pekný program o Svätom Martinovi.

празнуваше празникът на музиката, през октомври децата от словашката градина подготвиха празник на жътвата, а през ноември децата от немската детска градина представиха програма, посветена на св. Мартин.

Французска матерска школа

На 27-ми ноември в Културния дом в „Петржалка“ децата се срещнаха отново, за да представят пред публика заключителните си програми в рамките на този мултикултурен проект. Водеща на представлението беше координаторката на проекта, директорката на българската детска градина, госпожа Капраликова. Заедно с талисмана на проекта и приятеля на децата Духачик те успяха да приближат присъстващите към приятелската атмосфера на творческите работилници. Малките участници с радост представиха своята детска градина и изпълниха типични за страната си песни и танци.

В заключителната част всички имаха възможност да гледат документалния филм за проекта, представящ главната му идея, че не е важно на какъв език говорим, а как се отнасяме един към друг, пречупена през погледа на самите деца.

От името на организатора на проекта Гражданско сдружение „Приатели на българското училище „Христо Ботев“ в Братислава“ искаме да благодарим на всички учители и директори, които в рамките на този уникален проект на мултикултурно възпитание насочваха децата към взаимно уважение и толерантност и показаха, че пътищата на приятелството нямат граници, а обогатяват и изпълват с радост.

Автор: **Гражданско сдружение „Приатели на БСУ“ Христо Ботев“**

Дňa 27. novembra sa v DK Zrkadlový háj stretli deti z bulharskej, francúzskej, nemeckej a slovenskej materskej školy, aby predviedli svoje záverečné vystúpenia v rámci multikultúrneho projektu Cesty priateľstva pred širokou verejnosťou. Krásny program moderovala koordinátorka projektu riaditeľka

Булхарска матерска школа

bulharskej škôlky – pani Kapráliková. Spolu s kamarátom detí a maskotom projektu Dúhačikom priblížili prítomným priateľskú atmosféru tvorivých dielní na jednotlivých škôlkach a uvádzali umelecké vystúpenia detí. Malí účastníci radostne prezentovali svoju škôlku a predviedli pre ich krajinu typické piesne a tance.

Na záver všetci mali možnosť pozrieť

Немецка матерска школа

si krátky dokumentárny film o projekte, vystihujúci hlavnú myšlienku projektu očami detí - Nie je dôležité akým jazykom rozprávame, ale ako sa k sebe správame.

V mene organizátora projektu Občianske združenie priateľov Bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave chceme poďakovať všetkým pani učiteľkám a pani riaditeľkám, ktoré sa venovali v rámci tohto jedinečného projektu multikultúrnej výchovy a viedli deti k vzájomnej úcte a tolerancii a ukázali, že cesty priateľstva nepoznajú hranice, sú obohacujúce a plné radosti.

Автор: **Občianske združenie priateľov Bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave**

РЕЦЕПТА ЗА ДОБРО НАСТРОЕНИЕ

Простата комбинация от кафе и мляко има толкова много разновидности, че ако тръгнеш да обясняваш коя точно искаш, става прекалено сложно.

Накрая или сам се заемаш да си я приготвиш, или пиеш каквото ти дадат, нищо, че не е това, което си пожелал. Но пък понякога се случва точно обратното – чудесно изненадващо съчетание, което все още няма име, но запомняш вкуса и аромата му и все искаш напитката да се получи „като онзи път“. Това изпитахме на концерта на група „Етнотикс“, състоял се в залата на „Ателиер Бабилен“ в Братислава на 23 ноември тази година.

И каква е рецептата?

Хубава музика, българите, техните приятели, скромнен коктейл, желание и добро настроение... Чудесна възможност да се видим, да си пожелаем весели празници и до нови срещи. Този концерт беше прекрасен финал на тазгодишната програма на Българския културен съюз в Словакия с председател Деница Секуличка.

Група „Етнотикс“ е първата по рода си етно-рок група в България, създадена през 2014 г. Различното в „Етнотикс“ е подборът от музикални инструменти – четири гъдулки, вокал, перкусии и солокитара, които в

RECEPT NA DOBRÚ NÁLADU

Jednoduchá kombinácia kávy a mlieka má toľko druhov, že každý pokus vysvetliť, čo presne chcete, sa odrazu komplikuje. Nakoniec, buď si ju pripravíš sám alebo piješ to, čo ti prinesú, aj keď to nie je presne to, čo si chcel. Ale niekedy je všetko práve naopak- vzniká krásna, prekvapivá kombinácia, ktorá síce ešte nemá svoje meno, ale do pamäti sa už vryla tá chuť a vôňa nápoja a ty si želáš, aby sa príprava podarila „tak ako po prvý krát“.

Tento pocit sme mali aj z koncertu skupiny „Etnotix“, ktorý sa konal v sále Ateliér Babylon v Bratislave 23. novembra tohto roku.

... a aký je ten recept?

Dobrá hudba, Bulhari, ich priatelia, skromný koktail, dobrá nálada. Je to skvelá príležitosť stretnúť sa a popriať si všetko najlepšie k blížiacim sa sviatkom. Tento koncert bol úžasným zakončeným tohtoročného programu Bulharského kultúrneho zväzu, predsedníčkou ktorého je Denica Sekulička.

Skupina „Etnotix“ je prvá svojho druhu etno-rocková kapela v Bulharsku a bola založená v roku 2014. To, čím sa „Etnotix“ líši, je výber hudobných nástrojov- štyri gadulky (tradičný bulharský hudobný nástroj), vokál, bicie a sólo gitara, ktorých kombinácia prezentuje bulharský folklór z úplne inej strany. Títo mladí ľudia vzali na seba neľahkú úlohu nielen zachovať bulharský folklór, ale aj prezentovať ho v novom modernom rockovom prevedení. Meno skupiny je kombinácia slov „etno“ a „noty“, čo spolu dáva originálny a eufonický názov „Etnotix“.

Na javisku v Bratislave sme pozorovali

съчетание дават един по-различен прочит на българския фолклор. Тези млади хора се наемат с нелеката задача не само да запазят българския фолклор, но и да го поднесат с ново модерно рокзвучене. Името на групата е съчетание от етно и ноти, така се стига до оригиналното и благозвучно „Етнотикс“.

На сцената в Братислава видяхме млади и талантиливи момичета с гъдулки, солокитарист, перкусионист и певица. Те поднесоха една нестандартна, темпераментна и мелодична музика. Изпълненията им бяха различни от всичко чуте досега, с поривистия дух на младите, с опита и традициите на по-старите. Традиционните български инструменти, които използват, придават уникално звучене. Любопитно е да се знае, че едната от гъдулките е специално изработена за групата „Етнотикс“. Тя е с оригинално алтово звучене и това ѝ придава по-разчупен и стилизиран от стандартния стил на изпълнение на този автентичен български инструмент. Те свирят също така и на една уникална 110-годишна старинна гъдулка от кюстендилския край и изпълняват специално написана за нея пиеса. Тя е подарена на групата от композитора и реставратора на инструменти А. Добрев.

Трябва да аплодираме също и чудесното вокално изпълнение на трио „Булгарина“, създадено през 2015 г. Триото е съставено от три млади изпълнителки, възпитанички на НМУ „Любомир Пипков“ – гр. София, със специалност „Народно пеене“. Формацията изпълни автентични народни песни, както и авторски пиеси, и любими български мелодии. И

младé а талантované díevčatá s gadulkami, sólo gitaristu, perkusionistu а spевáčku, ktorí nám predstavili neštandardnú, temperamentnú а melodickú hudbu. Ich vystúpenie sa svojím mladým neposlušným duchom а zdedenou skúsenosťou starších, líšilo od všetkého čo sme doteraz mali možnosť počuť. Tradičné bulharské hudobné nástroje,

ktoré používajú, poskytujú jedinečný zvuk. Je zaujímavé vedieť, že jedna z gaduliek bola špeciálne vyrobená pre skupinu „Etnotix“. Má originálny „alt“ zvuk, čo jej dodáva sofistikovanejší а stylizovanejší štýl, než majú štandardné autentické nástroje. Hrajú aj na unikátnej 110 rokov starej gadulke z Kyustendilského regiónu, pre ktorú bola zložená špeciálna skladba. Gadulku im daroval skladateľ а reštaurátor nástrojov А. Dobrev.

Mali by sme tiež aplaudovať úžasnému vokálnemu prejavu skupiny Trio Bulgarina, založenej v roku 2015. Trojica sa skladá z mladých spевáčok, absolventiek Národnej hudobnej školy „L. Pipkova“ Sofia, v odbore ľudový spev. Formácia predstavila originálne ľudové piesne

не на последно място – така характерното и уникално солово изпълнение на перкусии.

Концертът беше прекрасно представление от звук, светлина и добро

настроение. Музиката, която „Етнотикс“ ни поднесе, е мост между старинната фолклорна музика, пренесена към настоящето и с послание към бъдещето. Чухме, разбира се, и авторски заглавия като „Щипка сол“, „Следвай ме“ и др. На финала публиката показва как за българските хора няма граници и възраст. Много от нас си купиха и диск на групата с техни музикални изпълнения.

Запомнете името „Етнотикс“, защото тепърва ще чуваме за техните успехи на българска, и дано, и на световна сцена, а емоцията, която пресъздава тяхната музика, достига до сърцето на всеки зрител.

И да се видим пак догодина „като онзи път“.

Автор **Ани Попянкова**

КОЛЕДЕН БАЗАР 2018

През последната ноемврийска неделя в Старите хали на Братислава по традиция се провежда едно от най-популярните благотворителни мероприятия в Словакия – Коледният базар, организиран от Международния дамски клуб. Той представлява своеобразна презентация на участващите в него чрез дипломатическите си представителства държави.

За пореден път Посолството на България представи страната ни достойно и от продажбата на разнообразните български стоки – розово и лавандулово масло, сувенири, вина, хранителни продукти, а също

а takisto aj autorské skladby a obľúbené bulharské melódie.

Koncert bol skvelou súhrou zvuku, svetla a dobrej nálady. Hudba, ktorú nám priniesli „Etnotix“ sa stala mostom spájajúcim starodávny folklór, súčasnosť a budúcnosť. Samozrejme sme si vypočuli aj autorské kompozície ako „Štipka soli“, „Nasleduj ma“ a ďalšie. Vo finále diváci ukázali, že pre Bulharské choro neexistujú hranice a vek. Mnohí z nás si stihli kúpiť aj CD-čko s ich hudbou.

Zapamätajte si meno „Etnotix“, pretože ešte budeme počuť o ich úspechoch na bulharskej a dúfajme, že aj na svetovej scéne. Nech emócie, ktoré vyvoláva ich hudba sa dotknú srdca každého diváka.

A nech sa stretneme na budúci rok „tak ako po prvý krát“.

Autor: **Annie Popyankova**

27. ROČNÍK CHARITATÍVNEHO VIANOČNÉHO BAZÁRA V BRATISLAVE- 2018

Počas poslednej novembrovej nedele sa tradične v Starej tržnici v Bratislave koná jedna z najpopulárnejších charitatívnych akcií na Slovensku- vianočný bazár, organizovaný IWCB (Medzinárodný klub žien v Bratislave). Je to zvláštna prezentácia rôznych krajín, prostredníctvom ich diplomatických zastúpení.

Aj tentokrát veľvyslanectvo Bulharska dôstojne reprezentovalo našu krajinu. Predajom rôzneho bulharského tovaru, ako napríklad ružového a levanduľového oleja, suvenírov, vína, potravín, tradičného bulharského jedla,

и традиционни български ястия, напитки и горещ билков чай, допринесе за сумата, предоставена за благотворителни цели, да бъде в пъти по-висока от други години.

Специален гост на щанда бе министърът навъншните работи Мирослав Лайчак, когото посланик Йорданка Чобанова посрещна с пита и шарена сол. На чист български език Мирослав Лайчак разговаря с доброволците продавачи на щанда – български дипломати, преподаватели и служители от българското училище и българската детска градина.

Към продуктите, предлагани на българския щанд, имаше подчертан интерес не само от страна на посетителите, но и от медиите, които интервюираха българската посланичка и нейните думи прозвучаха в основната вечерна информационна емисия по обществената телевизия РТВС.

За впечатляващото разнообразие на българските хранителни продукти – сирене, кашкавал, пастет от черен патешки дроб, олио, подправки, майонеза, лютеница, кетчуп, луканки, суджуци, мед, туршии, конфитюри и др. – допринесе доставилата ги делегация от РАО „Тракия“ начело с кметовете на общините Първомай и Садово – г-н Ангел Папазов и г-н Димитър Здравков, които лично присъстваха на базара, представяйки продуктите на производителите от регион Тракия.

Щандът привлече вниманието на многобройните посетители не само с хранителните стоки, но и с козметичните продукти от рози, дарени от Института по розата и етеричномаслените култури. А традиционните български банички и играчките, изработени от учениците в българското училище „Христо Ботев“, бяха представени от учителките, облечени в национални носии, с което допринесоха за

напојов а топлихъ bylinnъхъ џajovъ prispeli na charituъ dvojnъsobneъ viacъ vъ porovnanъi sъ predchъdzajъcimiъ rokmiъ.

Špeciálnymъ hostomъ bulharskêhoъ stъnkuъ bolъ ajъ ministerъ zahraničnъhъ vecъiъ Slovenskaъ Miroslavъ Lajčákъ, ktorêhoъ veľvyslankyňaъ Yordankaъ Čobanováъ privítalaъ chlebomъ aъ soľouъ. Vъ čistejъ bulharčineъ saъ Miroslavъ Lajčákъ rozprávalъ sъ dobrovoľníkmiъ- bulharskýmiъ diplomatmiъ, učiteľmiъ aъ pracovníkmiъ bulharskejъ školyъ aъ škôlkyъ. Ponukaъ produktovъ vъ bulharskomъ stъnkuъ oslovilaъ nielenъ návštevníkovъ, aleъ ajъ médiáъ. Interviewъ bulharskejъ veľvyslankyneъ boloъ vysielanéъ vъ hlavnomъ večernomъ spravodajstveъ televízieъ RTVSъ.

Zaъ impozantnúъ rôznorodosťъ bulharskýchъ potravínъ: syryъ, kaškovalyъ, paštetyъ zъ kačacejъ pečeneъ, olejъ, korenieъ, majonêzuъ, liuteniceъ, kečupъ, lukankyъ, sudžuciъ, nakladanúъ zeleninuъ, džemyъ atď., vďačímeъ RAOъ „Trakiaъ“ naъ čeleъ sъ primátormiъ obcíъ Parvomayъ aъ Sadovoъ. Pánъ Angelъ Papazovъ aъ pánъ Dimitarъ Zdravkovъ saъ osobneъ zúčastniliъ bazáruъ aъ prezentovaliъ produktyъ výrobcovъ zъ regiónuъ Tráciaъ.

Stъnokъ pritiaholъ pozornosťъ mnohýchъ návštevníkovъ nielenъ jedlomъ, aleъ ajъ kozmetickýmiъ výrobkamiъ zъ ružíъ, ktoréъ darovalъ Inštitútъ ružíъ aъ esenciálnychъ olejovъhъ plodínъ. Učiteliaъ zъ BSOUъ „Christoъ Botevъ“, oblečeníъ vъ ľudovъhъ krojochъ, pridaliъ bulharskêmuъ stъnkuъ koloritъ

колерита на щанда.

Не се посрамахме и с даренията за благотворителната томбола: „Една седмица на море пълен пансион“ от фирма „Солвекс“ и български червени и бели вина, дарени от фирма „Алиста – експорт, импорт Прешов“.

Автор **Елена Арнаудова**

БЪЛГАРСКО УЧАСТИЕ С ПОЕЗИЯ НА ПАНАИРА НА КНИГАТА „БИБЛИОТЕКА“ В БРАТИСЛАВА

Панаирът на книгата „Библиотека“ в Братислава всяка година дава възможност на читателите да се запознаят с най-новата продукция както на словашките, така и на чуждестранните издателства. На подиума на щанда на Литературно-информационния център и Сдружението на словашките издатели и книжните търговци в петък, 9 ноември 2018 година, читателите имаха

възможност да се запознаят по-отблизо и с представител на българската поетична сцена. Книгата на Димана Иванова на словашки език *Som ako morská voda* (издателство „Арс поетика“, Братислава, 2018) беше представена от поета, преводача, директора на братиславското издателство „Арс поетика“ и на едноименния поетичен фестивал Мартин Солотрук, от доц. Игор Хохел – литературен критик, българист, поет и преводач, от директора на Българския културен институт г-жа Ваня Радева и от

a prezentovali hračky vyrobené študentmi a typický bulharský koláč „banica“.

Nezahanbili sme sa ani príspevkom na charitatívnu tombolu: týždňový pobyt pri mori s plnou penziou, zabezpečený spoločnosťou „Solvex“ a takisto bulharské červené a biele vína, darované spoločnosťou „Alista- export, import s.r.o. Prešov“.

Autor: **Elena Arnaoudova**

BULHARSKÁ ÚČASŤ S POÉZIOU NA KNIŽNOM VEĽTRHU BIBLIOTÉKA V BRATISLAVE

Knižný veľtrh Bibliotéka v Bratislave každoročne umožňuje čitateľom nazrieť do najnovšej produkcie kníh slovenských i zahraničných vydavateľstiev. Na Literárnom pódium Združenia vydavateľov a kníhkupcov SR a Literárneho informačného centra sa v piatok 9. novembra 2018 čitateľom priblížila scéna bulharskej poézie. Knihu Dimany Ivanovej *Som ako morská voda* (vyd. Ars poetica, Bratislava, 2018) prišli predstaviť: Martin Solotruk, básnik, prekladateľ, riaditeľ bratislavského vydavateľstva Ars Poetica a riaditeľ rovnomeného básnického festivalu, doc. Igor Hochel, literárny vedec, básnik a významný prekladateľ bulharskej literatúry, riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu Vanya Radeva i samotná autorka.

Básnická zbierka *Som ako morská voda* je výberom z jej dvoch predchádzajúcich básnických zbierok: *Pokana za bašta* (Pozvanie pre otca, vydavateľstvo Ergo 2012) a *Azbuka na želanijata* (Abeceda túžob, vydavateľstvo Scalino Sofia 2016). Výber urobil prekladateľ Igor Hochel a taktiež vybral názov knihy. Autorka nie je na Slovensku neznáma, pretože viacero rokov pôsobila ako učiteľka francúzštiny na gymnáziu v Malackách, svoju poéziu zverejňovala časopisecky ako na Slovensku, tak aj v Čechách. Hoci sa autorka ocitla na mnohých miestach, je aj z jej tvorby zjavné, že má najbližší vzťah k Slovensku. Ona sama si vybrala prečítať pred publikom báseň, ktorá sa volala „Pohľadnica z Bratislavy“. Autorka sa osobne zúčastňuje na festivaloch poézie na Slovensku i v Čechách a dostala niekoľko cien za poetickú tvorbu a zbližovanie našich kultúr cez preklad poézie.

авторката.

Стихосбирката *Som ako morská voda* е с избрани стихотворения от предишните две стихосбирки на български език на поетесата – „Покана за баща“ (изд. „Ерго“, София, 2012) и „Азбука на желанията“ (изд. „Скалино“, София, 2016). Изборът на стиховете и заглавието е направил преводачът на книгата Игор Хохел. Авторката не е непозната в Словакия, тъй като дълго време е работила като учителка по френски език в гимназията в гр. Малацки, публикувала е поезията си в различни словашки и чешки издания. Въпреки че авторката е живяла на много места по света, нейното отношение към Словакия е най-близко. Затова тя сама избра да прочете пред публиката именно стихотворението „Картичка от Братислава“. Авторката е взела участие в множество поетични фестивали в Словакия и Чехия, на някои от които е получила награди за поетично творчество и разширяване на българско-словашките културни взаимоотношения.

Представянето на книгата протече като диалог между издателя, преводача и авторката, който модерираше директорката на Българския културен институт Ваня Радева. На въпроса на директорката към издателя защо е избрал да издаде точно този български автор в неговото престижно издателство той отговори, че често избира автори с академична история (Димана Иванова е доктор по сравнително литературознание от Карловия университет в Прага). Допаднало му е също, че творбите ѝ се вписват добре в словашкия литературен контекст. Издателят изтъкна перфектното оформление на книгата и работата по нея на графичката Ливия Кожушкова. Литературният критик и преводач Игор Хохел оцени позитивно книгата и нейните специфични черти – междутекстовост и екзистенциален тон на поетичното преживяване.

След представянето авторката надписа книги с автографи на своите приятели и почитатели на поезията ѝ. Прекрасните стихове и чудесното визуално оформление (красиви графики, твърда корица) наистина омагьосаха публиката. Желая на авторката още много възшебни книги и приятни мигове с поезията!

Автор **Беата Варгова-Курацинова**

Презентацията книги пребегла като диалог между авторката, преkladateľom a vydavateľom, ktorý moderovala riaditeľka Bulharského inštitútu Vanya Radeva. Na otázku p. Radevovej, prečo sa vydavateľ rozhodol vydať v jeho známom vydavateľstve práve bulharského autora a to Dimanu Ivanovu, odpovedal, že vyberá kvalitných autorov najmä z akademickej pôdy (autorka je doktorkou porovnávajúcej literatúry Karlovej univerzity v Prahe) a tiež sa mu páčilo, že sa jej poézia dobre vpisuje do slovenského literárneho kontextu. Vydavateľ vyzdvihol taktiež prácu grafičky knihy Lívie Kožuškovej. Literárny kritik a prekladateľ Igor Hochel kladne hodnotil intertextualitu autorkiných básní a ich existenciálny tón.

Po prezentácii sa konala autogramiáda, kde autorka rada podpísala s venovaním svoju prvú básnickú zbierku v slovenčine priateľom a priaznivcom poézie. Vizuálne príťažlivé vydanie zbierky a pútavé básne očarovali publikum. Prajem autorke veľa ďalších kúzelných kníh a príjemné chvíle s poéziou.

Autor: **Beata Vargová Kuracinová**

ŠTUDENTI BSOU "CHRISTO BOTEV" TRIUMFUJÚ V ŠPORTE

Veľkou pýchou bulharskej strednej školy v Bratislave sú jej študenti, ktorí aj naďalej získavajú športové ocenenia.

Študentka 4. ročníka Emma Dobiašová trénuje gymnastiku od svojich siedmich rokov. "Je to ťažký šport, tréningy sú každý deň a trvajú niekoľko hodín. Emma sa dokáže vyrovnať so záťažou, ako aj so všetkými školskými povinnosťami" hovorí Emmina matka.

ВЪЗПИТАНИЦИ НА БЪЛГАРСКОТО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ ТРИУМФИРАТ В СПОРТА

Голяма гордост за Българското средно училище в гр. Братислава са неговите възпитаници, които продължават да печелят спортни отличия.

Четвъртокласничката Емма Добиашова тренира гимнастика от седемгодишна. „Това е труден спорт, тренировките са всеки ден и продължават по няколко часа. Емма успява да се справи с натоварването, както и с всички училищни задължения“, заявява майката на Емма.

Четвъртокласничката започва да се състезава от есента на 2017 и е спечелила 5 медала при отборни надпревари на състезания в Чехия и Унгария, през пролетта в индивидуално състезание в Будапеща успява да спечели злато. През лятото участва в три състезания (в Братислава и във Виена), но в съзнанието ѝ ще остане завинаги изключителното преживяване в Созопол, където се среща с българската състезателка по художествена гимнастика Силвия Митева.

„Есента на 2018 година не беше много успешна, тъй като спечели само сребърен медал в чешкия град Тршебич, но поне така трупам опит“, споделя още майката на Емма.

Дванадесетгодишната Кристина Зайчезова, гимнастичка и танцьорка, тренира повече от девет години. Тя е ставала два пъти вицешампионка на Европа по денс шоу. За да стигне до върха, минава през много състезания. В голяма част от тях печели първите места – четири пъти е шампионка на Словакия и още четири пъти е вицешампионка на страната. От останалите състезания по гимнастика и танци има 27 златни медала, 16 сребърни и 26 бронзови.

Emma

Štvrtáčka začala súťažiť na jeseň v roku 2017 a získala 5. medailí v tímových pretekoch v Českej republike a Maďarsku. Na jar tohto roku, v individuálnej súťaži v Budapešti, sa jej podarilo získať zlato. V lete sa zúčastnila troch pretekoch (v Bratislave, Viedni a Szopole), z ktorých ako výnimočný zážitok zostane v pamäti hlavne ten v Szopole, kde sa stretla s bulharskou gymnastkou Silviou Mitevou.

„Jeseň r. 2018 nebola pre ňu veľmi úspešná, pretože jediná medaila, ktorú získala, bola strieborná medaila z českého Třebíča, ale aspoň tak Emma získava skúsenosti“ dodala jej mama. Dvanásťročná Kristína Zajčezová, gymnastka a tanečnica, trénuje už viac ako deväť rokov.

Dvakrát sa stala európskou vice-majsterkou vtancoch „showdance“. Aby sa dostala na vrchol, prešla si mnohými pretekmi. Väčšinou získala prvé miesto, štyrikrát sa stala šampiónkou Slovenska a štyrikrát obsadila druhé miesto. Z ostatných gymnastických a tanečných súťaží má 27 zlatých, 16 strieborných a 26 bronzových medailí.

Kristína má ešte jeden talent- maľbu. Jej obrazy boli dokonca darované viceprezidentke Bulharska Iliyane Yotovej. Už v roku 2015 získala druhé miesto v súťaži kreslenia na Slovensku.

Nikoleta Talová sa tiež zaoberá gymnastikou a tancami. Cvičí v športových halách už od svojich 12. rokov. Spočiatku sa venovala len gymnastike, ale postupne začala tancovať džez, moderné tance a show dance. Vlastní mnoho ocenení. „Za týchto 12. rokov som získala veľa

Кристина притежава и друг талант – рисуването. Нейни рисунки са подарявани на вицепрезидента на България Илияна Йотова. Още през 2015 г. тя печели второ място на конкурс за рисуване в Словакия.

Николета Талова също тренира гимнастика и танци. В спортните зали се подвизава от 12 години. Първоначално се посвещава само на гимнастиката, но постепенно започва и да танцува денс шоу и модерни танци. Има много награди от участията си в състезания. „За тези 12 години спечелих много златни, сребърни и бронзови медали. За свой най-голям успех смятам миналогодишното световно първенство в Германия, от което си тръгнах с второ място. Освен това вече няколко пъти ставам шампионка на Европа и много пъти съм побеждавала в първенствата в Словакия“, казва Николета.

В момента е петнайсетгодишна и е треньорка на деца. За себе си споделя още, че като малка е била хиперактивна и за да се справят с този проблем, родителите ѝ я записват на гимнастика. Тя е много доволна от тяхното решение и смята да се занимава с този спорт и занапред.

Талантливата Николета свири изумително и на пиано. Нееднократно сме се наслаждавали на мелодиите, които е

Kristína

zlatých, strieborných a bronzových medailí. Za svoj najväčší úspech ale pokladám účasť v minuloročnom Svetovom pohári v Nemecku, kde som skončila druhá. Okrem toho som už niekoľko krát bola víťazkou Európy a zvíťazila som v súťažiach na Slovensku” povedala Nikoleta.

V súčasnosti pätnásťročná Nikoleta zároveň trénuje deti. A o sebe povedala, že ako malá bola hyperaktívna a preto ju rodičia prihlásili na gymnastiku. Je veľmi spokojná s ich rozhodnutím a má v úmysle zaoberať sa aj naďalej týmto športom.

Talentovaná Nikoleta hrá úžasne aj na klavíri. Nejednou sme mali možnosť užiť si melódie, ktoré hrávala na školských koncertoch. Ďalším skvelým športovým talentom je Petra Rochmanová. Študentka 10. ročníka trénuje krasokorčuľiarstvo. Už tri roky sa profesionálne venuje športu. Najväčšie úspechy dosiahla za

Nikoleta

изпълнявала на училищни концерти.

Другият голям спортен талант в училището е Петра Рохманова. Десетокласничката тренира фигурно пързалане. Професионално се занимава със спорта вече три години. Най-големите ѝ успехи са през последните две години. Петра печели първо място на състезанието в Пухов, Словакия. През 2018 година се класира на второ място в надпреварата Nitrava Cup 2018, освен това има и трето място от Žilinska piruetka 2018.

На своя десети рожден ден Петра

Petra

получава много интересен подарък. „Подариха ми съботно-неделен курс по фигурно пързалане. Започнах да се уча и след това продължих със заниманията“, споделя Петра. Първоначално тренира по два часа в седмицата, а после ги увеличава на пет часа. „Накрая се преместих в друг клуб и в момента съм на леда по тринайсет часа седмично. Освен това се занимавам с балет и танци“, коментира тя. През този сезон я очакват много състезания, както и шампионатът в Словакия, който ще бъде през февруари.

Това са само част от талантливите деца, които учат в Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава. Ние се гордеем със своите възпитаници, защото те са изключително дисциплинирани и отговорни. Всеки от тях намира време да учи и да тренира. В училище също показват отлични резултати. Макар че са много натоварени, спортът ги е научил да организират времето си.

Автор БСУ

последните два roky. Petra získala prvé miesto v súťaži v Púchove na Slovensku. V roku 2018 získala druhé miesto v súťaži Nitrava Cup 2018 a okrem toho má tretie miesto zo Žilinskej piruetky 2018.

Na svoje desiate narodeniny Petra dostala veľmi zaujímavý darček. „Darovali mi víkendový kurz korčuľovania. Začala som sa učiť a potom som pokračovala v cvičeniach“ povedala Petra. Na začiatku trénovala len dve hodiny v týždni, ale potom zvýšila frekvenciu tréningov na päť hodín. „Nakoniec som sa presťahovala do iného klubu a momentálne strávim na ľade trinásť

hodín týždenne. Okrem toho sa zaoberám aj baletom a tancom“ dodala Petra. Počas tejto sezóny na ňu čaká veľa súťaží a šampionát Slovenska, ktorý sa uskutoční vo februári.

To sú len niektoré z talentovaných detí, ktoré študujú na Strednej škole „Christo Botev“ v Bratislave. Sme hrdí na svojich študentov, pretože sú výnimočne disciplinovaní a zodpovední. Každý z nich nachádza čas aj na štúdium aj na tréning. Preto v škole tiež dosahujú vynikajúce výsledky. A hoci sú veľmi zaneprázdnení, šport ich naučil zorganizovať si svoj čas.

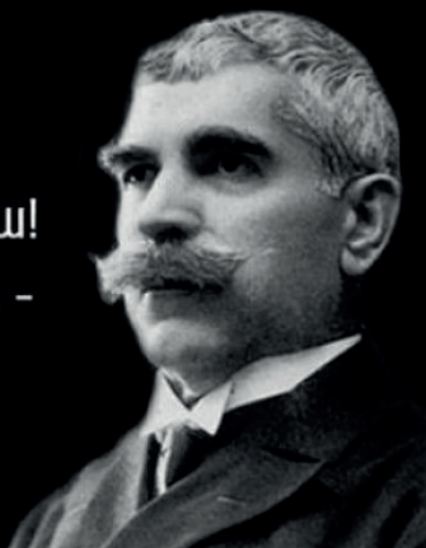
Autor: БСУ

Vydavateľ: Bulharský kultúrny zväz
Adresa: Pražská 23, 811 04 Bratislava
Tel: 0948502558
IČO: 42 133 050
Facebook: Bulhari a ich kamaráti na Slovensku
Evidenčné číslo: EV 4818/13
Periodicita vydávania: štvrťročník
Dátum vydania: 1 / 2019
Ročník vydávania: 46
ISSN: 2585-805X
Redaktor: Denitza Sekoulitchka
Korektor BG: Miglena Mihaylova-Palanska
Prekladateľ: Lora Yordanova
Korektor SK: Ľudovít Halmó

Стресни се, племе закъсняло!
Живейш ли, мреш ли, ти не знайш!
След теб потомство иде цяло –
какво ще да му завещаеш?

~ Иван Вазов

МОЛИТВА

Тебе, Боже, аз се моля,
Теб изливам си сърцето,
Тебе, по чиято воля
дишам, страдам под небето;

Тебе, кой живот ми даде
и в мен разума запали,
и душата ми създаде
за мечти и идеали;

Тебе, кой от свода тамо
сейш ми пътя със надежди,
за кого си спомням само
във великите премежди;

прати, Боже, крепка вяра
на душа ми безотрадна,
та на кръста си под твара
малодушно да не падна.

Дай Ти мощ на мойта слабост –
днес е час на изпитанье, –
дай ми Ти велика храброст
в туй великото страданье –

да не умрат мъжки сили
в боя тежки със неволи,
де се чупят толкоз криле,
гордост и яки воли;

да не клюмне мен челото
пред кумира на тълпата,
пред вида на тържеството
на силата, на лъжата.

Не оставяй стидно ази
да пропадна в бой със злото
и съмнение да ме сгази
в тебе, в правдата, в доброто.